



Telia – företaget som tar ansvar för Agenda 2030?

En analys av Telias hållbarhetsarbete i förhållande till de 17 globala målen.

Sara Ericsson

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen, Humanistiska fakulteten
Lunds Universitet
Kurskod: MRSG31
Termin: vårterminen 2020
Omfång: 10238 ord



Abstract

I en tid då företag avkrävs mer ansvar och deras hållbarhetsinitiativ (socialt, ekonomiskt och miljömässigt) granskas i större utsträckning undersöker denna uppsats hur FN:s nya globala mål för hållbar utveckling påverkar företagens arbete. Uppsatsen består huvudsakligen av en studie där Telia Company och deras arbete för Förenta Nationernas (FN) 17 globala mål för hållbar utveckling studeras. Studien utförs med en kvalitativ innehållsanalysmetod. Trots att företag menar att de arbetar för alla globala mål, visar studien att de inte själva rapportera om detta. Däremot är de 6 globala mål (Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 11 – Hållbara städer och samhällen, Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion, Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna, Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen och Mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap) som Telia anser sig ha starkast koppling till, de mål arbetet är starkast riktat mot. I denna uppsats får läsaren förståelse om, genom en fallstudie centrerad runt Telia, hur CSR kopplas till ämnet mänskliga rättigheter och hur rättighetsuppfyllandet i världen påverkas av företagsansvar.

Nyckelord:

Hållbarhet, CSR, corporate social responsibility, SDG, sustainable development goals, globala målen, Telia, GRI, UN global compact, FN, Telia, hållbarhetsrapportering.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar	1
1.2	Förkortningar och begrepp	2
1.3	Material och avgränsningar	3
1.3.1	Primär- och sekundärmaterial	3
1.3.2	Avgränsningar	5
1.3.3	Källkritik	6
1.3.4	Referenshantering	7
1.3.5	Forskningsetiska bedömningar	7
2	FORSKNINGSÖVERSIKT	9
2.1	Vad är CSR-rapportering?	10
2.2	CSR-rapportering och hållbarhetsrapporter genom historien	11
2.3	Vart är CSR-rapporteringen påväg?	13
2.4	Sammankoppling av CSR och de globala målen	14
3	TEORI OCH METOD	16
3.1	Teori	16
3.2	Metod	19
3.2.1	Kvalitativ innehållsanalys	19
4	FALLSTUDIE: TELIA	21
4.1	Mål 1 – Ingen fattigdom	22
4.2	Mål 2 – Ingen hunger	22
4.3	Mål 3 – God hälsa och välbefinnande	23
4.4	Mål 4 – God utbildning för alla	23
4.5	Mål 5 – Jämställdhet	23
4.6	Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla	24

4.7	Mål 7 – Hållbar energi för alla	24
4.8	Mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	24
4.9	Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	25
4.10	Mål 10 – Minskad ojämlikhet	26
4.11	Mål 11 – Hållbara städer och samhällen	26
4.12	Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion	27
4.13	Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna	28
4.14	Mål 14 – Hav och marina resurser	28
4.15	Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald	29
4.16	Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen	29
4.17	Mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap	30
5	ANALYS & DISKUSSION	32
5.1	Analys	32
5.2	Diskussion och utvärdering	33
	Referenser	36

1 Inledning

Denna uppsats (hädanefter refererad till som ”uppsatsen”) menar att undersöka vad för roll Förenta Nationernas (FN) 17 globala mål för hållbar utveckling (hädanefter oftast refererade till som ”de globala målen”) kan ha utanför det statliga ansvaret, alltså i företagsvärlden. Internationella överenskommelser och traktat är något stater förpliktar sig till, ibland innebär det att stater inför nationell lagstiftning som påverkar företag verksamma i den nationen, men företagen själva är inte signaturer i sig. Dock har företagens ansvar för hållbarhet de senaste åren lyfts som en viktig fråga i många arenor. Stater såväl som civilsamhället (som ofta är kunder till företag) bryr sig om hur företag agerar och vilket ansvar de tar. I samband med presentationen av Agenda 2030 presenterades de 17 hållbarhetsmålen och stora kampanjer har förts för att få både regeringar och privatpersoner att arbeta för samt interagera med dessa. Därmed har även företag intresserat sig för att använda de globala målen i sin kommunikation. I och med detta är det av intresse att utvärdera hur dessa hållbarhetsmål faktiskt bidrar till företagens hållbarhetsarbete.

Telia uppger att de har som målsättning att bli branschledande när det gäller att bidra till FN:s hållbara utvecklingsmål.¹ Av denna anledning, tillsammans med uppsatsförfattarens intresse för företaget och telekombranschens roll i världens hållbara utveckling, så har Telia valts ut att vara föremålet för fallstudien i uppsatsen.

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Det är idag vanligt att företag hävdar att de arbetar med hållbarhet. De har policys, rikt-

¹ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 26 Maj 2020).

linjer, följer lagar och olika internationella standarder. Att bedöma legitimitet i påståenden om företagens eget hållbarhetsarbete kan vara svårt. Därför söker jag i denna uppsats svar på hur ett företag som säger sig arbeta för främjandet av de globala målen för hållbar utveckling faktiskt uppger att de i praktiken arbetar med dessa.

Syftet med uppsatsen är att analysera hur Telia arbetar med social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Målet är att använda information om hållbart företagande och implementering av de globala målen i företagsverksamhet, för att sedan avgöra om Telia sätt att arbeta lever upp till förväntad nivå.

Genom denna fallstudie av Telia kan en bild av vilket ansvar ett stort internationellt företag kan och bör ta ges.

Den huvudsakliga frågeställningen för denna uppsats är därför den följande:

- *På vilket sätt uppger Telia att de arbetar för att nå FN:s globala mål för hållbar utveckling?*

Samt med följdfrågorna:

- *Finns det specifika mål som de missar, vilka?*
- *Finns det specifika mål där de har ett utmärkande arbete – vilka och på vilket sätt?*

1.2 Förkortningar och begrepp

CSR – Corporate Social Responsibility

FN – Förenta Nationerna

UN – United Nations

GRI – Global Reporting Initiative

Sustainability – Hållbarhet (social, ekonomisk och miljömässig)

Telia – När företaget omnämns i uppsatsen som ”företaget” eller ”Telia” refererar detta till bolaget Telia Company och samtliga varumärken under Telia Company, ej endast det som heter Telia.

UN Global Compact – Ett FN-initiativ vars syfte är att uppmuntra företag att anta hållbara företagsprinciper, arbeta för FN-mål samt rapportera genomförandet.

Agenda 2030² – En resolution antagen i FN:s generalförsamling den 25 september 2015 innehållande 17 globala hållbarhetsmål med 169 tillhörande ”targets” (mer konkreta detaljerade delmål).

FN:s Globala mål för hållbar utveckling – Även kända som ”sustainable development goals”, ”SDG’s”, samt ”de globala målen”. Utgörs av 17 mål för hållbar utveckling inom en mängd olika teman såsom exempelvis miljö, infrastruktur, fattigdomsbekämpning och konsumtion. En del av Agenda 2030, en resolution som 2015 presenterade världens ambitioner och målsättningar för de kommande 15 åren. Målen delas in i 169 ”targets” eller delmål, som närmare beskriver vad som ska uppnås.

1.3 Material och materialhantering

1.3.1 Primär- och sekundärmaterial

Primärmaterialiet för uppsatsen är årsrapporten över verksamhetsåret 2019 där Telia redogör för sin verksamhet och hållbarhetsarbete. Även olika policydokument och kommunikation där deras sociala ansvar och arbete för hållbarhet beskrivs används som primärmaterial. Undersökningen i uppsatsen söker svar på en stor bredd av aktuella hållbarhetsfrågor. Årsrapporten har därför valts ut som primärkälla eftersom den är allomfattande när det gäller Telias nuvarande verksamhet och ger en bra bild över hur de som företag verkar och vad de vill kommunicera.

² Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, UN Doc. A/RES/70/1, 21 Oktober 2015.

Som sekundärmaterial används dokumentet *CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*³ som producerats av United Nations (UN) Global Compact tillsammans med Global Reporting Initiative (GRI). Detta material valdes eftersom det beskriver det ansvar företag kan ta för de globala målen och hur företags verksamheter kan påverka processer relaterade till dessa mål. Upphovsmakarna bakom detta dokument är internationellt erkända och anses vara experter i sitt fält. De beskrivs som följer:

The United Nations Global Compact is a call to companies everywhere to align their operations and strategies with ten universally accepted principles in the areas of human rights, labour, environment and anti-corruption, and to take action in support of UN goals and issues embodied in the Sustainable Development Goals. The UN Global Compact is a leadership platform for the development, implementation and disclosure of responsible corporate practices. Launched in 2000, it is the largest corporate sustainability initiative in the world, with more than 9,500 companies and 3,000 non-business signatories based in over 160 countries, and more than 70 Local Networks.⁴

GRI is an international independent organisation that has pioneered corporate sustainability reporting since 1997. GRI's mission is to empower decision-makers everywhere, through its sustainability reporting standards and multi-stakeholder network, to take action towards a more sustainable economy and world. There are over 100 countries communicating impact of business on critical sustainability issues with GRI.⁵

³ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*.

⁴ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 220.

⁵ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 220.

Personerna bakom produktionen inkluderar en rådgivande kommitté för multi-stakeholder perspektiv, representanter från akademien, internationella institutioner, statistiska experter, regeringar, civilsamhället, investerare, nationella, regionala och globala medarbetare på GRI och UN Global Compact.⁶ *CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets* Går metodiskt igenom varje mål och target, samt hänvisar till relaterade konventioner och internationella lagar. Perspektivet dokumentet ger på de globala målen är mycket viktigt eftersom de globala målen skrivits som en FN-resolution med syfte att stater skall förbinda sig till dem. Vilka ansvar företag, kan och bör ta skiljer sig från formuleringar i originaltexten (resolutionen). Därför är det en tillgång att ha experter på båda områden, CSR samt de globala målen som tillsammans tar fram ett material som detta.

Sekundärmaterialiet består även av tidigare forskning i form vetenskapliga artiklar. Dessa presenteras närmare i avsnitt 2 Litteraturoversikt och tidigare forskning.

Som sekundärmaterial till denna uppsats ligger även källor som i mer omfattande utsträckning beskrivs i teoriavsnittet på sidan 16. Där presenteras företagsansvar och CSR som vetenskaplig teori. CSR behandlas även mer ingående och tematiskt i kapitel 2 – forskningsöversikt. Om läsaren är obekant med CSR-begreppet, kan avsnitt 3.1 – teori med fördel läsas före kapitel 2 för att öka förståelsen. Avsnitt 3.1 bör dock även läsas före undersökningen och analysen för att förstå positioneringen av dessa i forskningen.

1.3.2 Avgränsningar

Uppsatsen är avgränsad till fallstudien av företaget Telia Company, i och med detta utgör företaget en begränsande funktion i denna uppsats och slutsatser kan endast säga gäller Telia. Dock kan intressanta paralleller av undersökningens resultat dras till liknande företag som till exempel är verksamma i samma marknader, liknar i storlek eller inom samma bransch. Eftersom uppsatsens syfte är att undersöka hur företaget själv anser sig arbeta och hur de presenterar detta, är

⁶ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 220.

verkligheten inte av intresse för undersökningen. Därmed innehåller uppsatsen inget material från någon granskande tredje part eller myndighet. Användning av sådant material skulle troligtvis leda till en mer grundlig undersökning men anses ligga utom ramen för vad som förväntas av en B-uppsats.

Även en tidsavgränsning har även gjorts i uppsatsen. Frågeställning syftar till Telias nuvarande arbete och rapportering, och innehåller ingen fråga om jämförelse eller hur de arbetat historiskt. Därför är det endast intressant för denna undersökning att inkludera aktuellt material, såsom den senaste hållbarhetsrapporten och aktuella policydokument. Likaså gör undersökningens objekt (Telia) att geografiska begränsningar görs, såväl när man ser till den påverkan de har samt vilka jämförelser man kan dra till andra företag i andra regioner utav uppsatsens slutsats.

En övervägning gjordes om undersökningen kunde samt borde avgränsas ytterligare. Ett alternativ hade varit att undersöka specifika mål i Agenda 2030, exempelvis de med starkast koppling till mänskliga rättigheter. Efter noggrann övervägning togs dock beslutet att inte göra detta eftersom undersökningen söker mer allomfattande svar, samt att de globala målen i hög utsträckning relaterar till varandra och att det således kan vara negativt att exkludera vissa. Särskilt när målen analyseras i en företagskontext istället för i förhållande till stater och regeringar är målen nära länkade och en handling kan innebära påverkan på fler än ett mål(goal) eller delmål(target). Det bedömdes också att olika globala mål (SDG:s) skulle komma att betyda olika mycket för undersökningen baserat på mängden tillgänglig information och relevans till branschen. Undersökningens omfattning är därför samtliga 17 SDG:s, men rum lämnas för att inte alla kommer kunna undersökas i samma utsträckning.

1.3.3 Källkritik

Användningen av material som endast är producerat av det granskade företaget kan leda till ett resultat som är styrt av företaget till deras fördel. Den största identifierade risken är att Telia vinklat innehållet i deras dokument på ett sätt som är

fördelaktigt för företaget. Begreppet greenwashing som syftar till att man påstår sig arbeta för miljön men i verkligheten har mycket liten eller ingen förändring på det området, har länge varit känt av de som arbetar med CSR och hållbarhet. Likaså har termen pinkwashing myntats som betyder ungefär samma sak men istället för miljö syftar på feminism HBTQAI+-rättigheter och jämställdhetsfrågor. Det finns en risk att Telia valt att visa sina fördelaktiga sidor mer än de sämre, samt ägnat såg åt olika typer av ”hållbarhets-washing”. Men då denna uppsats inte söker att göra en bedömning över hur bra Telia är som företag ses detta som inte en alltför problematisk risk. Även det faktum att Telia är ett stort företag med mycket granskning som också upprepade gånger låtit sig kontrolleras av oberoende tredje parter ibland annat frågan om vilken roll de har i främjandet samt kränkningar av mänskliga rättigheter, gör att materialet som företaget producerat och som används i denna uppsats anses vara tillräckligt trovärdigt.

1.3.4 Referenshantering

Alla källor som används i denna uppsats, såväl citat som referat källhänvisas enligt Oxfordsystemet. Komplet referenslista finnes på uppsatsens tre sista sidor. Undantag för källhänvisning görs vid allmänt kända förklaringar av begrepp samt översättningar från engelska till svenska och tvärtom.

1.3.5 Forskningsetiska bedömningar

En viktig del i varje undersökning är att bedöma de etiska risker och komplikationer som kan uppkomma genom studiens genomförande. Särskilt inom människorättslig forskning där ämnen ofta kan vara känsliga behöver forskningsetiska bedömningar göras.

Uppsatsens undersökning bygger varken på insamling av statistik eller intervjuer, därför har ingen utomstående under uppsatsprocessens gång påverkats av möjliga känsliga frågor och liknande. Dock ska även forskningsetiska bedömningar göras gentemot de som i efterhand kommer att ta del av uppsatsen. En del globala mål behandlar känsliga ämnen som utnyttjande av andra människor, människohandel,

barnarbete, sexuellt våld och liknande, men uppsatsen behandlar inga människorättsliga frågor på en sådan detaljnivå att det bedöms vara risk för triggers.

2 Forskningsöversikt

I denna del av uppsatsen presenteras tidigare forskning som på något vis är relevant för min studie eller förklarar och definierar forskningsläget idag. Kapitlet är indelat i tre underrubriker som berör CSR-rapportering och vad det är för något, hur CSR-rapportering har utförts samt ett avsnitt som behandlar forskarnas framtidsförhoppningar, visioner och förhållningar om den tiden som vi nu är i. Urvalet har skett genom sökord relaterade till företagsansvar, och har begränsats för att ha tidsmässigt aktuella forskningsresultat. Geografi har även varit en faktor då CSR-begreppet och hållbarhetsdiskursen skiljer sig över världen. Det har varit centralt för arbetet att finna forskning inte bara relaterade till de globala målen och företagande, utan att kunna spegla forskningsläget i det större sammanhanget och hur det utvecklats då uppsatsen behandlar ett fenomen i förändring. Forskningsöversikten består av peer-reviewade vetenskapliga artiklar. Det är inte en uttömmande presentation av forskning inom fältet, men bedöms vara tillräcklig samt relevant. Nyckelsökord som kombinerats har varit CSR, SDG, sustainable development goals, business och sustainability, bland andra. Tyvärr inkluderar översikten inga svenska artiklar då relevanta sådana ej fanns, men i dansk forskning har varit framträdande i den nyare CSR-forskningen relaterad till de globala målen.

Nedan följer en kort presentation av artiklarna och författarna bakom de som jag kommer nämna i följande avsnitt. Detta har jag valt att göra då CSR-begreppet knyter an till många olika vetenskaper, och det därför kan vara hjälpsamt att veta från vilket perspektiv forskningen gjorts och författarna skriver ifrån.

Ensuring More Sustainable Reporting in Europe Using Non-Financial Disclosure – De Facto and De Jure Evidence är skriven av två forskare i Management and Innovation Systems, samt två forskare från Faculty of Economics and Business Administration. *Identifying Worldviews on Corporate Sustainability: A Content Analysis of Corporate Sustainability Reports* är en artikel skriven av två forskare vid Loyola University Chi-

cago, vid Business Management Department respektive Institute of Environmental Sustainability. *Legal or Discretionary CSR: The Directive 2014/95/EU Analysis* är skriven av Georgiana-Loredana vid The Bucharest University of Economic Studies. *Achieving Sustainability Through Integrated Reporting* är skriven av en MBA student och en professor of management practice vid Harvard Business School. *Sustainability Reports: What Do Stakeholders Really Want?* är skriven av tre professorer i Information Technology samt Ernst & Young Faculty Research at the Poole college of Management, North Carolina State University. Artikeln *Directive 2014/95/EU: Are Italian Companies Already Compliant?* skrevs av tre forskare vid Department of Economic Sciences, University of the Salento, Italien och är en undersökning som gjordes innan införandet av direktiv 2014/95/EU. *Do no harm and do more good too: connecting the SDGs with business and human rights and political CSR theory* är en nyare undersökning, publicerad 2019 som behandlar uppsatsens ämne mer specifikt, och är en av få artiklar som gör detta på ett tillfredställande vis som beskriver forskningsläget. Flertalet uppsatser är skrivna på ämnen relaterade till de beskrivna i min frågeställning men en forskningslucka har identifierats gällande faktisk utvärdering av de globala målen i hållbarhetsrapportering på ett företag som Telia.

2.1 Vad är CSR-rapportering?

Det frivilliga antagandet av CSR-rapportering började på 1980-talet, dock inte med den innehållsrika omfattning som rapporterna produceras idag.⁷ Landrum och Ohsowski presenterar i sin studie om världsuppfattningar av företagshållbarhet (CSR) sex olika anledningar till att hållbarhetsrapportering existerar. Dessa orsaker är: ”stakeholder management”, förbättring av företagets image, legitimitet, konsumenters ändrade beteende, ”changemaking to communicate how the company make sense of their world” samt skapande av företagsidentitet⁸. Trots detta identifierar de ökad ekonomisk vinst som en

⁷ Nancy E. Landrum, Brian Ohsowski. Identifying Worldviews on Corporate Sustainability: A Content Analysis of Corporate Sustainability Reports. *Business Strategy and the Environment*. vol. 27, iss. 1 (2018), s. 129.

⁸ Jag har här valt att behålla de engelska begreppen där jag fann en avsaknad svensk översättning eller då de engelska termerna är allmänt vedertagna.

slags övergripande “paraplyorsak” för CSR-rapportering.⁹ Bradford, Williams & Earp menar att hållbarhetsrapporter kan variera stort i utformning och innehåll. Vissa rapporter fokuserar endast på miljöaspekten av CSR, vissa rapporter är snyggt utformade för att kunna användas i marknadsföringssyfte, vissa företag använder sina egna rapporteringsramverk medan andra företag följer strikta lagstadgade rapporteringskriterier.¹⁰ Även Georgiana-Loredana delar detta tankesätt och poängterar att trovärdigheten i företags CSR-ageranden är låg just för att konceptet CSR är oklart och många olika definitioner används.¹¹ Det föreligger också en risk att företag väljer att rapportera mer positiva än negativa resultat.¹²

2.2 CSR-rapportering och hållbarhetsrapporter genom historien

CSR har utvecklats, och fortsätter att göra så. Rapporteringen satte igång på 1980-talet till följd av miljökatastrofer, för att sedan utvidgas från miljörapporter till att även inkludera sociala dimensioner som svar på 1990-talets etiska skandaler.¹³ Uttrycket och teorin ”triple bottom line” föddes på 90-talet och består av (1) smart tillväxt, (2) hållbar tillväxt, (3) inkluderande tillväxt¹⁴. Detta har legat till grund för GRI,¹⁵ och sedan även direktiv 2014/95/EU.¹⁶ Venturelli m.fl kommenterar i sin artikel att reglerad hållbarhetsrapportering är att föredra framför frivillig då den frivilliga CSR-rapporteringen kan sakna objektivitet, jämförbarhet, exakthet och fullständighet. Vidare förklarar de att det är med detta som bakgrund vissa länder, exempelvis Sverige, sedan länge haft lagstadgade krav på viss rapportering om miljö och sociala frågor.¹⁷

⁹ Landrum, Ohsowski. (2018) s. 129-130.

¹⁰ Marianne Bradford, Julia Earp, Paul Williams. Sustainability Reports: What Do Stakeholders Really Want? *Management Accounting Quarterly*. vol. 16, no. 1 (2014), s. 13.

¹¹ Frecea Georgiana-Loredana. Legal or Discretionary CSR: The Directive 2014/95/EU Analysis. *Ovidius University Annals: Economic Sciences Series*. vol. 18, iss. 1 (2018) s. 17.

¹² Georgiana-Loredana. (2018) s. 19.

¹³ Landrum, Ohsowski. (2018) s. 129.

¹⁴ Georgiana-Loredana. (2018) s. 17.

¹⁵ Bradford, Earp, Williams. (2014), s. 14.

¹⁶ Georgiana-Loredana. (2018) s. 17.

¹⁷ Andrea Venturelli, Fabio Caputo, Simona Cosma, Rossella Leopizzi, Simone Pizzi. Directive 2014/95/EU: Are Italian Companies Already Compliant? *Sustainability*. vol. 9, iss. 8 (2017). s. 4.

Många företag som producerar CSR-rapporter gör detta med hjälp av kriterier som satts av GRI, en internationell not-for-profit organisation som förespråkar hållbarhetsrapportering.¹⁸ GRI-rapportering ska innehålla de 6 kategorierna: samhälle, ekonomi, arbetsvillkor, miljö, produktansvar och mänskliga rättigheter, men hur detta ska rapporteras är inte fastställt, därmed är alla GRI-rapporter inte heller lika i sin utformning.¹⁹ En annan numera allmän vedertagen metod för CSR-rapportering är den som kallas för integrerad rapportering och som utvärderas av Eccles & Saltzman i deras artikel. Integrerad rapportering innebär att företag kombinerar sin finansiella och icke-finansiella ESG²⁰-rapportering för att komplettera och tydliggöra varandra, något som sedan 2010 är ett krav för företag listade på Johannesburgs börs.²¹ Landrum och Ohsowski gjorde i sin studie innehållsanalyser på hållbarhetsrapporter utförda enligt GRI:s riktlinjer, men också på rapporter som gjorts i integrerad rapporteringsform. De fann att oavsett rapporterings-sätt så var majoriteten av rapporterna kategorin ”business-centered”²² vilket innebär rapporterna innehåller information av svag hållbarhet där företag agerar egoistiskt med internt fokuserade ageranden som görs enbart för att gynna företaget,²³ och alltså har mycket att utveckla på CSR-området.

År 2014 antogs direktiv 2014/95/EU i Europaparlamentet, en milstolpe och vändpunkt i CSR-rapporteringen historia, enligt Georgiana-Lordana vid Bucharest University of Economic Studies.²⁴ Direktivet grundas i ”the tripple bottom line” och gör ansvarsområdena: miljö, sociala- och arbetstagarrelaterade frågor, mänskliga rättigheter och antikorrup-tion till områden som måste behandlas i den icke-finansiella rapporten. Vidare föreskriver även direktivet hur denna rapportering ska ske och se ut.²⁵ Manes-Rossi m.fl har

¹⁸ Bradford, Earp, Williams. (2014), s. 13.

¹⁹ Bradford, Earp, Williams. (2014), s. 14.

²⁰ ESG – environmental, social and governance.

²¹ Robert G. Eccles, Daniela Saltzman. Achieving Sustainability Through Integrated Reporting. *Stanford Social Innovation Review*. vol. 9, iss. 3 (2011), s. 57.

²² Landrum, Ohsowski. (2018) s. 138.

²³ Landrum, Ohsowski. (2018) s. 132.

²⁴ Georgiana-Loredana. (2018) s. 17.

²⁵ Georgiana-Loredana. (2018) s. 19.

studerat vad EUG,²⁶ IIRF²⁷ samt GRI guidelines har gemensamt för att utröna till vilken omfattning rapporteringsramverken möter direktivets krav.²⁸ De kom fram till att företag som använt sig av GRI, behöver förse rapporten med ytterligare information om ”Business model”, och företag som tillämpat IIRF behöver producera en separat icke-finansiell rapport samt lägga till data om anti-korruption för att nå EUG och följa direktiv 2014/95/EU.²⁹

2.3 Vart är CSR-rapporteringen påväg?

Bradford, Williams & Earp nådde i sin forskning om hållbarhetsrapportering fram till slutsatsen att begreppet hållbarhet (sustainability) är i ett tillstånd av förändring. GRI har försökt och till viss mån lyckats tillföra struktur till hållbarhetskonceptet, men fortfarande har företag och intressenter (stakeholders) olika uppfattning om var hållbarhet är.³⁰ Eccles & Saltzman avslutar sin artikel om integrerad rapportering från 2011 med att fastställa att verklig förändring på hållbarhetsrapporteringsområdet får vi först när alla tre sektorer agerar – företag, investerare samt regering.³¹ Landrum och Ohsowski identifierar även de tre liknande alternativ för att kunna ta CSR-rapporteringen från ”business-centered” till en rapportering med starkare hållbarhetsgrad. Dessa tre är företags självreglering, reglering från stater samt civilsamhällets påtryckningar, där statlig reglering dock påstås vara det enda som kommer ge effekt.³²

Venturelli m.fl:s forskning om huruvida italienska företag redan innan EU-direktivets införande följde dess regler visade på en högre grad CSR-rapportering i enighet med direktivet hos multinationella företag än de som verkade nationellt i Italien.³³ Andra delen

²⁶ EUG – EU Guidelines 2017/C215/01. Riktlinjer som förklarar och har producerats till följd av 2014/95/EU.

²⁷ IIRF – International Integrated Reporting Framework.

²⁸ Francesca Manes-Rossi, Adriana Tiron-Tudor, Giuseppe Nicolò, Gianluca Zanellato. Ensuring More Sustainable Reporting in Europe Using Non-Financial Disclosure – De Facto and De Jure Evidence. *Sustainability*, vol 10, no. 4 (2018) s. 2.

²⁹ Manes-Rossi, Tiron-Tudor, Nicolò, Zanellato. (2018) s. 1.

³⁰ Bradford, Earp, Williams. (2014), s. 18.

³¹ Eccles, Saltzman. (2011) s. 61.

³² Landrum, Ohsowski. (2018) s. 141.

³³ Venturelli, Caputo, Cosma, Leopizzi, Pizzi. (2017). s. 9.

av Manes-Rossi m.fl:s studie bestod, likt Venturelli m.fl. av en undersökning av företags efterlevnad av EUG innan direktiv 2014/95/EU införts samt företagens ”readiness for change”.³⁴ Resultaten av studien var att en del europeiska företags CSR-rapportering redan hade en hög grad av efterlevnad.³⁵ Venturelli m.fl. konkluderar att deras forskning visat, trots den debatt som funnits angående begränsningen i och med att direktivet endast berör stora företag, att det faktiskt finns en stor lucka att fylla när det kommer till stora företags hållbarhetsrapportering; vilken direktiv 2015/95/EU kan fylla.³⁶ De avslutar sin artikel med en kommentar om önskan om framtida studier som undersöker hållbarhetsrapporteringens förändring i EU-medlemsländer från innan till efter landet infört direktiv 2014/95/EU.³⁷

Manes-Rossi, Tiron-Tudor, Nicolò och Zanellato som utfört den forskning som ligger närmast min tänkta studie uttryckte sig i sin artikel som följer: ”there is a lack of research that compares non-financial disclosure information provided by large companies located in different European regions in terms of the compliance of the companies’ reports with the EUG.”³⁸ Den saknade forskningen de nämner, är inte den som avses utföras i denna uppsats, men eftersom EU-direktivet de nämner är från ungefär samma tid som Agenda 2030, så kan en relevant parallell dras till det faktum att det även finns en forskningslucka när det gäller de globala målens påverkan på och relation till de företags hållbarhetsarbete och rapportering.

2.4 Sammankoppling av CSR och de globala målen

Vid Copenhagen Business school har forskare som analyserat hur man kan koppla samman corporate social responsibility och företagsansvar med de globala målen kommit fram till att de resurser företag lägger på due diligence och att identifiera

³⁴ Manes-Rossi, Tiron-Tudor, Nicolò, Zanellato. (2018) s. 3.

³⁵ Manes-Rossi, Tiron-Tudor, Nicolò, Zanellato. (2018) s. 16.

³⁶ Venturelli, Caputo, Cosma, Leopizzi, Pizzi. (2017). s. 12.

³⁷ Venturelli, Caputo, Cosma, Leopizzi, Pizzi. (2017). s. 12.

³⁸ Manes-Rossi, Tiron-Tudor, Nicolò, Zanellato. (2018) s. 7.

problemområden inom hållbarhet på företaget kan de även använda för att se till större, bredare behov som de kan påverka. Detta kan i sig bidra till att ett företag kan uppfylla de globala målen. Vidare uttrycker dock forskare att framtida studier på området krävs som är mer fokuserade på företag än den teori-baserade studie de utfört.³⁹ Claus Stig Pedersen med titeln Head of Corporate Sustainability på Novozymes A/S uttrycker sig liknande i en peer-reviewade artikel för CIRP Life Cycle Engineering-konferensen 2018. Pedersen menar att de globala målen möjliggör för långsiktiga hållbarhetsplaner med globalt fokus. Vidare påpekar han att samarbetet mellan stater, civilsamhälle och den privata sektorn i och med Agenda 2030 ökat och att de globala målen kommer visa sig gynnsamma för företag.⁴⁰

³⁹ Buhmann, Karin, Jonsson, Jonas & Fisker, Mette. Do no harm and do more good too: connecting the SDG:s with business and human rights and political CSR theory. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*. vol. 19, iss. 3 (2019) s. 389.

⁴⁰ Pedersen, Claus Stig. The UN Sustainable development Goals (SDGs) are a great gift to business! *25th Cycle Engineering (LCE) Conference*. Copenhagen, Denmark. 30 April – 2 Maj (2018) s. 21.

3 Teori och metod

3.1 Teori

Teorin om företagsansvar - Corporate social responsibility (CSR) och hållbar utveckling utgör den teoretiska grunden för denna uppsats. CSR förklaras även närmare i redogörelsen för tidigare forskning i avsnitt 2 av uppsatsen. Eftersom CSR är ett begrepp och fenomen som växt, förändrats och betyder olika saker i olika sammanhang har uppsatsens teoretiska fokus lagts på nutida CSR i nordiska länder där Telia verkar. En av grundidéerna i denna teori är att CSR i länder med mycket lagstiftning om företagsansvar (såsom de nordiska länderna) bör vara det sociala, ekonomiska och miljömässiga företagsansvar som tas och effekterna de får, oavsett om det är frivilligt taget ansvar eller statligt bestämt.⁴¹ Då hållbar utveckling i uppsatsen främst refererar till Agenda 2030 och de globala målen, används resolutionstexten till grund för innebörden i teorin, där preambel och deklaration främst används för förståelse dess andemening.⁴² FN:s samlade information på deras hemsida för Agenda 2030 har även tagit som hjälp i förtydligandet av CSR-teorin som tillämpas i uppsatsen.⁴³

Corporate social responsibility (även kallat företagsansvar) är inte en nyligen påhittad teori eller begrepp. Företag har i många år visat ansvar inom ekonomisk, social och miljömässiga hållbarhetsfrågor. Precis som att människor är unika med egna värderingar har även alltid företag kunnat vara unika med egna värderingar. CSR som begrepp, teori och koncept är dock ett senare påhitt och då corporate

⁴¹ Idowu, Samuel O. Schmidpeter, René & Fifka, Matthias S. (red.), 2015, *Corporate social responsibility in Europe. United in sustainable diversity*. Springer international publishing, Switzerland. s. 207.

⁴² United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, UN Doc. A/RES/70/1, 21 Oktober 2015.

⁴³ United nations. "Sustainable development goals knowledge platform". <https://sustainabledevelopment.un.org> (Hämtad 26 maj 2020).

social responsibility är ”fina ord” som kan användas av många i många sammanhang, med olika mening är det viktigt att fastställa vad som menas med CSR, och vad det står för i denna uppsats mer specifikt.

CSR har olika svenska översättningar, men ”företags sociala ansvar” hamnar närmast begreppets ursprungsidé. Företagens ansvar gentemot omvärlden och hur de påverkar samhället är det centrala i CSR.⁴⁴ I boken ”CSR – En guide till företagens ansvar” beskrivs CSR som när ett företags verksamhet beskrivs i samband med och relateras till etiska värden, och vad ett företag tar sig an att göra eller inte göra i relation till dessa etiska värderingar. Etik och moral är alltså centralt i CSR och krävs för att vara ett socialt ansvarstagande företag. Villkoren för om ett CSR-initiativ eller engagemang är trovärdiga är likaså kopplade till moralen.⁴⁵ Som tidigare nämnt kan begreppet hävdas vara i ständig förändring. Detta beror bland annat på att definitionen av företagens ansvar skall förstås i relation till samhället och därmed är kontextuell och framför allt föränderlig över tid i och med samhällsutveckling.⁴⁶ Lagar och regler på statlig och överstatlig nivå (exempelvis EU) styr företags beteenden och ansvarsområden. Men även andra aktörer styr företags CSR-arbete, i grund och botten så är det samhället som trycker på, och eftersom staten inte reglerar samhället så är heller staten inte det som driver CSR. Kravställning från flera aktörer och utarbetning av frivilla normer att följa har varit väsentligt inom CSR.⁴⁷ Fördelar med CSR-engagemang i specifikt Europa (så kallade ”value adding benefits”) inkluderar bland annat förbättring av dess aktievärde, ökad kundlojalitet, möjlighet att skapa strategiska allianser, möjlighet att attrahera motiverad, engagerad och högutbildad personal, sympatisk och förstående media vid tuffa tider för företaget och utgiftsminskningar. CSR är därmed ”win-win” för alla stakeholders och berörda parter, såväl för aktieägare som för

⁴⁴ Borglund, Tommy. De Geer, Hans. Frostenson, Magnus. Lerpold, Lin. Nordbrand, Sara. Sjöström, Emma. Sweet, Susanne & Windell, Karolina. *CSR – en guide till företagens ansvar*, 1:a upplagan, Sannoma Utbildning AB, Stockholm, 2012. s. 22.

⁴⁵ Borglund, De Geer, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström, Sweet & Windell. *CSR – en guide till företagens ansvar*, 2012 s. 63.

⁴⁶ Borglund, De Geer, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström, Sweet & Windell. *CSR – en guide till företagens ansvar*, 2012. s.19.

⁴⁷ Borglund, De Geer, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström, Sweet & Windell. *CSR – en guide till företagens ansvar*, 2012. s. 28.

kunder, anställda och samhället företaget berör.⁴⁸

Olika organisationer och aktörer har tagit fram ramverk och riktlinjer för att mäta, definiera och enklare kunna jämföra CSR-arbete, exempel på dessa är GRI, UN Global compact och B labs. Dessa riktlinjer inkluderar skyddandet av mänskliga rättigheter, såväl som hållbarhetsarbete i relation till miljö och klimat.⁴⁹

Legitimitet är en av de största anledningarna till att företag väljer att arbeta aktivt med CSR, har forskning kunnat visa. Slutsatsen kan dras att företagande handlar om att vara en legitim del av samhället där man verkar, lika mycket som det handlar om att göra bra ekonomiska resultat. Av denna anledning förändrar företag sitt verksamhets sätt för att kunna följa de normer som samhället tar fram och vad som därmed definieras som önskvärt och etiskt korrekt.⁵⁰ CSR är dock i Europa lagstadgat, inte för alla företag och i alla omständigheter, men i och med EU-rätt som också lett till nationella lagar har CSR kodifierats och konkretiserats. I och med detta har CSR gått från att vara ett frivilligt arbete företag ofta gör i marknadsföringssyfte eller för att ”se bra ut” till något som är mer kontrollerbart. De frivilliga elementen inom CSR lever kvar, men är idag inte det enda. I dagens Europa kontrolleras företags CSR-arbete, framför allt internationella och stora företag, av statliga myndigheter, interna revisioner samt oberoende tredje parter.⁵¹ Även fast företags CSR-arbete kontrolleras i större utsträckning, så kvarstår alltså en stor del av frivillighet och självreglering i det. Av denna anledning är öppenhet och transparens (som i sig är värden inom CSR) viktigt för att skapa tillit, respekt och förtroende som i sig är essentiellt för att upprätthålla legitimiteten.⁵²

⁴⁸ Idowu, Samuel O. Schmidpeter, René & Fifka, Matthias S. (red.), 2015, *Corporate social responsibility in Europe. United in sustainable diversity*. Springer international publishing, Switzerland. s. 2-3.

⁴⁹ Idowu, Schmidpeter, & Fifka. (red.), 2015, *Corporate social responsibility in Europe. United in sustainable diversity*.

⁵⁰ Borglund, De Geer, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström, Sweet & Windell. *CSR – en guide till företagans ansvar*, 2012. s. 29.

⁵¹ Idowu, Schmidpeter, & Fifka. (red.), 2015, *Corporate social responsibility in Europe. United in sustainable diversity*. s. 2-4 & 67-69.

⁵² Borglund, De Geer, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström, Sweet & Windell. *CSR – en guide till företagans ansvar*, 2012. s. 45.

3.2 Metod

För att nå svar på uppsatsens frågeställning med det valda primär- och sekundärmaterialet som underlag kommer en kombination av två olika forskningsmetoder användas. Kvalitativ innehållsanalys kommer att appliceras på primärmaterialet. Därefter kommer en version av komparativ metod användas gentemot delar av sekundärmaterialet för att leda till slutsats till forskningsfrågan.

3.2.1 Kvalitativ innehållsanalys

Innehållsanalys är en vetenskaplig metod som kan användas både kvalitativt och kvantitativt, samt induktivt eller deduktivt. Beroende på vad för slags studie som skall utföras, vad primärmaterialet är och vilka frågor som presenterats i frågeställningen avgör forskaren vilken variant av metoden som är bäst lämpad för dennes studie.⁵³ I denna uppsats kommer kvalitativ innehållsanalys av text att användas som metod, detta kommer att göras med kvalitativa data som forskningsunderlag. Därmed är kan även metoden kallas för kvalitativ innehållsanalys.⁵⁴ Metoden används i sin kvalitativa form direkt på primärmaterialet för att kunna göra mer komplexa interpretationer än vad som kan göras i den kvantitativa formen där förekomst av specifika ord istället görs.⁵⁵ Det är en vanlig forskningsmetod inom humaniora och samhällsvetenskap som kan hjälpa forskaren att på objektivt vis beskriva ett fenomen. Metoden är dock inom samhällsvetenskapen mer känd som en metod man använder för att analysera dokument och texter av olika slag.⁵⁶ I metoden kan forskaren göra ett val att dela in material in kategorier eller efter koncept.⁵⁷ I denna studie har jag valt att använda termen kategori och dessa utgörs av de

⁵³ Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2:a upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2005, s. 44.

⁵⁴ Silverman, David. 1993. *Interpreting qualitative data. Methods for analyzing talk, text and interaction*. Sage Publications Ltd. London. s.59.

⁵⁵ Bergström & Boréus, (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2:a upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2005, s. 44.

⁵⁶ Bergström & Boréus (red.) (2012) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 3:a upplagan, Studentlitteratur AB, Lund, s. 24.

⁵⁷ Elo, Satu & Kyngäs, Helvi. "The qualitative content analysis process", *Journal of Advanced Nursing*, 2008, Vol 62 (1), s. 108.

globala målen. Eftersom innehållsanalys är en fri metod och mycket i dess utformning är upp till forskaren, har jag i denna studie valt att ge varje kategori nyckelord som eftersöks i texten som behandlas. Till exempel är ”koldioxid”, ”utsläpp” och ”klimatpåverkan” nyckelord till SDG 13 – bekämpa klimatförändringarna.

4 Fallstudie: Telia

Telia är ett svenskt telekombolag som grundades redan 1853. Idag är de listade på Nasdaq Stockholm och Nasdaq Helsinki. De är verksamma i Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Moldavien, Norge, Sverige och Turkiet. De arbetar främst med telefoni och internet.

Eftersom denna studie centreras runt de globala målen faller det sig naturligt att dela upp denna del av uppsatsen där metoden appliceras på primärmaterialet i kategorier som utgörs av de 17 målen. 17 kategorier kan tyckas var mycket, och i många fall skulle det vara det i en uppsats som denna. Dock anses värdet av de välkända målen och strukturen de ger uppsatsen väga tyngre än de eventuella nackdelarna, såsom plottrighet det skulle kunna medföra. Hållbarhetsinformation från Telia har med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys samlats ihop, den komparativa metoden har där efter använts för att med hjälp av sekundärmaterialet kodifiera hållbarhetsinitiativ i korrekt globalt mål.

Telia uppger att de vill ”*väsentligt bidra till uppfyllandet av FN:s globala mål för hållbar utveckling*”, och anger årsrapporterna som källa var information om vilka framsteg de gjort på denna front.⁵⁸ Telias hållbarhetsarbete innebär att bolaget tar ansvar för sin påverkan i samhället samt på miljön. De arbetar efter etiska och ansvarstagande affärsmetoder samt uppger att de genom sitt arbete för FN:s globala mål för hållbar utveckling skapar företagets värdegrund.⁵⁹ Telia delar in de 17 globala målen i tre olika kategorier som relaterar till hur nära deras verksamhet de är. Dessa utgörs av (1) Contributor, den lägsta kategorin som innebär att målet har en svagare anknytning till företaget och företaget har en begränsad påverkan på frågor som rör det målet. (2) Enabler, mellankategorin som går ut på att målet har en stark koppling till företagsverksamheten och Te-

⁵⁸ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 70.

⁵⁹ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 76.

lias arbetssätt. (3) Driver, den tredje och sista gruppindelningen av målen. Driver innebär att målet har hög strategisk relevans till Telia och företaget har stor påverkan (large impact).⁶⁰

4.1 Mål 1 – Ingen fattigdom

Telia identifierar detta mål som ett i den kategori med lägst relevans till deras arbete – ”contributor”.⁶¹ Fattigdom utgör ett hot mot flertalet mänskliga rättigheter, speciellt de ekonomiska och sociala som rätt till hälsa, boende, mat, vatten och rätten till utbildning. Likaså kan fattigdom leda till inskränkning på civila och politiska rättigheter som rätten till en rättvis rättsprocess, politiskt deltagande och säkerhet.⁶² Telias hållbarhetsarbete inkluderar policy för mänskliga rättigheter, avståndstagande från människohandel och slavarbete, betalning av de skatter de avkrävs i de länder de verkar och ett shareholderperspektiv på deras verksamhet som tar allas intressen i beaktning.⁶³ Detta är alla initiativ som listas av GRI och UN Global Compact som möjliga saker att göra eller ta ställning till för att respektera SDG1 och arbeta för fattigdomsbekämpning.⁶⁴

4.2 Mål 2 – Ingen hunger

Telia identifierar detta mål som ett i den kategori med lägst relevans till deras arbete – ”contributor”.⁶⁵ Vidare presenterar företaget ingen relevant information om

⁶⁰ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁶¹ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁶² United Nations Human Rights office of the high commissioner. “Human rights dimension of poverty”. <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Poverty/DimensionOfPoverty/Pages/Index.aspx> (hämtad 28 Maj 2020).

⁶³ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁶⁴ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 18-25.

⁶⁵ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

initiativ eller steg de tar för att uppfylla detta specifika mål, utöver att de i policyn för mänskliga rättigheter anger att de tar på sig ett ansvar att respektera de mänskliga rättigheter som presenteras i United Nations Universal Declaration of Human Rights (UDHR), och kodifieras i International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) samt International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR).⁶⁶

4.3 Mål 3 – God hälsa och välbefinnande

”Enabler” är kategorin mål 3 placeras i. Relaterat till detta mål arbetar Telia för att främja hälsan hos deras medarbetare genom att säkerställa en fysiskt och psykosocialt säker arbetsplats.⁶⁷

4.4 Mål 4 – God utbildning för alla

För detta mål anser sig Telia vara ”enabler”.⁶⁸ Telia har en nolltoleranspolicy för barnarbete i deras arbetskedja.⁶⁹ Ett aktivt arbete i motverkan av barnarbete, kan leda till att barn istället för att arbeta går till skolan och får tillgång till utbildning.⁷⁰

4.5 Mål 5 – Jämställdhet

Även gällande detta mål anser sig Telia vara ”enabler”.⁷¹ Telia har en arbetsstyrka

⁶⁶ Telia Company. *Group Policy – Human Rights*. 3 mars 2018. s. 2.

⁶⁷ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*.

⁶⁸ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁶⁹ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*.

⁷⁰ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*.

⁷¹ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

på cirka 20800 människor, anställningsrationen på chefsnivå är för närvarande 0.95 kvinnor.⁷²

4.6 Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla

Telia räknar SDG 6 som ett de är ”contributor” till.⁷³ I deras hållbarhetsrapport anges dock inga aktiviteter relaterade till SDG 6.⁷⁴

4.7 Mål 7 – Hållbar energi för alla

Telia räknar SDG 7 som ett de är ”contributor” till.⁷⁵ Telia anser att hållbar energianvändning är en viktig miljöfråga för deras egen verksamhet. För att minska koldioxidavtrycket köps el från förnybara källor. När Telia står som är hyresgäst strävar de efter att påverka beslutsfattare till att använda förnybar el. Idag använder Telia över 90% förnybar el.⁷⁶

4.8 Mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Detta mål placeras i ”enabler”-kategorin av Telia Company.⁷⁷ I ett policydokument kallat ”Group Policy – People” säkerställs bland annat arbetares rättigheter och arbetsvillkor som ska gälla, exempelvis: ”all employees regardless of location or employment

⁷² Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*, s. 9.

⁷³ Telia Company. ”Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁷⁴ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*.

⁷⁵ Telia Company. ”Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁷⁶ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*.

⁷⁷ Telia Company. ”Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

type have the right to choose whether to be represented by a trade union for the purposes of collective bargaining. No employee shall be discriminated against for exercising this right. These principles are included in the Supplier code of conduct, meaning we expect all suppliers to also recognize these rights.”⁷⁸ 2019 ägde inga arbetstvister rum som resulterade i strejk eller hot om strejk. En oberoende granskning av Telia gällande mänskliga rättigheter utfördes av en tredje part år 2017. Denna utvärdering inkluderade en utredning av sannolikheten av att barnarbete, tvångsarbete eller någon annan form av människohandel skulle kunna äga rum i företaget. Resultatet av utredningen var att det var ytterst osannolikt.⁷⁹

4.9 Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Telia identifierar detta som det globala mål de har störst påverkan på eftersom det relaterar nära till Telia Companys huvudsakliga bransch - infrastruktur.⁸⁰ Detta mål kategoriserar de därför in i kategorin “driver”.⁸¹ Target 1 av SDG 9 kan i sig beskriva Telias verksamhet: ”develop quality, reliable, sustainable and resilient infrastructure, including regional and trans-border infrastructure, to support economic development and human well-being, with a focus on affordable and equitable access for all.”⁸²

⁷⁸ Telia Company. *Group Policy – People*. 10 mars 2017.

⁷⁹ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 223.

⁸⁰ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*.

⁸¹ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁸² GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 112.

4.10 Mål 10 – Minskad ojämlikhet

Mål 10 placeras i kategorin “enabler”.⁸³ Telia redogör för hur detta tar form hos dem genom statements att de är en ”equal opportunity employer”. Telia uppskattar och respekterar alla, oavsett nationalitet, kön, etnicitet, ålder, sexuell läggning, funktionsvariation, religion och personlighet. Det är en prioriterad fråga på Telia, att alla anställda skall känna sig bekväma och trygga att vara dem de är och att en lika och rättvis tillgång till möjligheter skall finnas för alla.⁸⁴ Vidare ser Telia Company sitt arbete för minskad ojämlikhet inte endast som ett ansvar de som företag har gentemot sina anställda. De tror att mångfald och inkludering leder till ökat engagemang, innovation och prestanda. Telia bygger en företagskultur som innehåller mångfald och inkludering genom exempelvis medarbetarengagemang, och eliminering av partiskhet och integration av mångfalds- och inkluderingsperspektiv i processer som rekrytering och utvärdering av prestationer. Telia är även medlemmar i olika mångfalds- och inkluderingsprogram i flera av länderna där de verkar samt stödjer medarbetares engagemang i Pride-evenemang.⁸⁵

4.11 Mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Mål 11 placeras i kategorin “driver”.⁸⁶ De beskriver kopplingen som följande: ”Supporting this development is an integral part of our business strategy. Internet of Things (IoT) and data insight services help create smarter and more sustainable

⁸³ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁸⁴ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*.

⁸⁵ Telia Company. “Diversity and inclusion”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/diversity/> (hämtad 28 Maj 2020).

⁸⁶ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

public transportation, and allow for real time monitoring of air quality, for example.”⁸⁷ Ingen information om arbete med detta mål har dock kunnat identifierats i hållbarhetsrapporten.

4.12 Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion

Även mål 12 placeras i kategorin “driver”.⁸⁸ Detta för att en av Telias huvudtjänster – internet, ger deras kunder sätt att ersätta fysiska produkter. Företaget identifierar själva också det stora behovet i deras bransch av att erbjuda elektronik och elektroniska tjänster med ett cirkulärt tänk och hållbarhetsperspektiv.⁸⁹

För att bidra till hållbar konsumtion och produktion har Telia infört återköpsprogram, även kända som återvinnings- eller uppgraderingsprogram. Dessa minskar mängden elektroniskt avfall genom att utvidga produktanvändningen för mobila enheter som ofta användningsbara och inte egentligen behöver kasseras. Alla Telias företag i Norden och Baltikum erbjuder återköpsprogram. Enheterna säljs till lokala partners som antingen rensar och säljer dem, eller när de inte kan användas, skickar dem till återvinning. Telias fokusområden kommer att omfatta avfall som mobiltelefoner, nätverksutrustning och byggavfall från nätutveckling.

Telias avfallshantering av elektroniskt avfall arbetar från principen om att minska - återanvända - återvinna. Återvinning är det sista alternativet, när elektroniken eller utrustningen inte längre kan användas, då kan materialen istället leva vidare i ny form. Återköpsprogrammen hjälper till att förlänga tiden för produkter som mobiltelefoner, surfplattor och datorer som ofta är i gott skick. Alla Företag som Telia samarbetar med för återvinnings är ISO 14001-certifierade och vid årsskiftet

⁸⁷ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 42.

⁸⁸ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁸⁹ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 42.

2019/2020 erbjöd vi rabatterade renoverade telefoner i tre länder, till kunder i Norge, Finland och Sverige.⁹⁰

4.13 Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna

Telia ser sig själva som “driver” av detta mål och menar att: “The climate crisis is the defining challenge for states, corporates and investors to address with the utmost urgency. Digital solutions are key to creating a low-carbon economy across a vast range of application possibilities in transportation, agriculture, real estate, industry and more.”⁹¹ De har satt ut miljö- och klimatmål som bland annat innefattar att de ska bli världens grönaste teleoperatörsbolag, ett exempel på interna klimatmål de har som relaterar nära med SDG 13 är att de och deras underleverantörer ska bli CO2-neutrala till år 2030. Strikta miljökrav där koldioxidutsläpp är en parameter ställs som kriterier i deras upphandling av underleverantörer.⁹²

4.14 Mål 14 – Hav och marina resurser

Telia identifierar detta mål som ett i den kategori med lägst relevans till deras arbete – ”contributor”.⁹³ Telia Company presenterar företaget ingen relevant information i sin årsrapport om initiativ eller steg de tar för att uppfylla detta specifika mål.

⁹⁰ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 46.

⁹¹ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 42.

⁹² Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 42.

⁹³ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

4.15 Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald

Telia räknar SDG 15 som ett de är ”contributor” till.⁹⁴ I deras hållbarhetsrapport anges dock inga aktiviteter relaterade till SDG 15.⁹⁵

4.16 Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Mål 16 kategorisera som “driver”.⁹⁶ Telias roll i att vara verksamma i telekom-branschen ger företaget möjligheter att exempelvis sprida information och främja yttrandefriheten. Dock är detta även en del där negativa effekter även är något företaget förhåller sig till eftersom exempelvis cyberattacker och spridning av foton och filmer av sexuella övergrepp på barn går emot mål 16.⁹⁷ Inom detta område arbetar Telia aktivt för att säkerställa yttrandefrihet och transparens men inte på bekostnad av de som behöver skyddas. Därför blockerar Telia hemsidor som av internationell och nationell lag bedömt är olagliga. De har även aktiva partnerskap med NGOer som arbetar emot CSAM (child sexual abuse material) som exempelvis Childhood Foundation.⁹⁸

Ett av mål 16:s targets, nummer 5 målsätter att “substantially reduce corruption and bribery in all their forms”.⁹⁹ Telia har satt anti-korruption som ett av deras främsta påverkansområden inom mänskliga rättigheter som de kommer i kontakt med i sin bransch. De arbetar emot korruption på flera sätt och i flera led. De har tagit fram en koncernpolicy för anti-korruption samt tillhörande instruktioner som gäller sponsring

⁹⁴ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁹⁵ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019.*

⁹⁶ Telia Company. “Sustainability”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

⁹⁷ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets.* s. 181-195.

⁹⁸ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019.* s. 54.

⁹⁹ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets.* s. 6.

och donationer. De har ett Anti-korruptionsprogram som utgör grunden för implementering av koncernens anti-korruptionspolicy. Genom detta arbetar de för att stärka kontrollen, se över risker och utmaningar, som ses som förhöjda i Telias bransch samt de marknader där de verkar. Implementeringen av anti-korruptionsprogrammet hanteras av etik- och efterlevnadsnätverket. Efter anti-korruptionsutvärderingen 2018 åtgärdade Telia identifierade avvikelser inom ett flertal områden. Telia sprider sitt anti-korruptionsarbete genom att utbilda medarbetare inom identifierade målgrupper som då får lärarledda eller nätbaserade internutbildningar i anti-korruption.¹⁰⁰

4.17 Mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap

Mål 17 har få delmål (targets) som direkt kan relateras till företagsaktivitet.¹⁰¹ Då de är skrivna med statligt ansvar i åtanke, möjligtvis mer än något annat SDG, blir företags ansvar gentemot stater desto viktigare. Att rätt, korrekt och i tid betala skatter gör att staters möjligheter för uppfyllande av målen möjliggörs.¹⁰² Telia redogör på ett transparent vis för hur de uppfyller sina skyldigheter på området, som exemplet nedan visar:

Tax is an important sustainability area, with high expectations from stakeholders. Telia Company is a responsible tax payer, paying the amount of taxes legally due in any territory, in accordance with local legislation and international accepted principles. We promote the importance of transparency and fair, ethical tax practices. In addition to corporate income tax payments, Telia Company generates billions of SEK in other tax payments throughout its footprint. The total tax contribution, including both taxes borne and taxes collected, amounted to SEK 17.6 billion (18.3). This includes both continuing and discontinued operations, the

¹⁰⁰ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 60.

¹⁰¹ GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 197-204.

¹⁰² GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets*. s. 198.

first amounting to 99 (1) per- cent of the total tax contribution.¹⁰³

Telia listar detta SDG som mycket viktigt och ett till vilket de är driver, vilket är deras starkaste kategori av koppling till de globala målen.¹⁰⁴

Perhaps more than any other industry, the ICT industry relies on partnerships with a broad range of stakeholders using an eco-system approach to unlock the potential of digital solutions as drivers for sustainable development and in managing industry-common challenges.¹⁰⁵

¹⁰³ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 221.

¹⁰⁴ Telia Company. "Sustainability". <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 27 Maj 2020).

¹⁰⁵ Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019*. s. 42.

5 Analys och diskussion

Eftersom metoden för undersökningen är analytisk, ligger största delen av studiens analys (primärmaterialets analys med hjälp av vald forskningsmetodik etc.) i kapitel 4. I detta kapitel (kapitel 5) sammanfattas resultaten mer konkret för att visa på svaren undersökningen ledde till. I kapitlets andra del görs det rum för friare diskussion, reflektion, utvärdering samt uppslag och visioner för framtida forskning.

5.1 Analys

Telia skapade egna indelningar av de globala målen i förhållande till hur de relaterade till företagets verksamhet. Dessa var: (1) Contributor, den lägsta kategorin som innebär att målet har en svagare anknytning till företaget och företaget har en begränsad påverkan på frågor som rör det målet. (2) Enabler, mellankategorin som går ut på att målet har en stark koppling till företagsverksamheten och Telias arbetsätt. (3) Driver, den tredje och sista gruppindelningen av målen. Driver innebär att målet har hög strategisk relevans till Telia och företaget har stor påverkan (large impact). Fallstudien visade att denna uppdelning också var kopplad till hur de beskrev målen och deras arbete kring dem i sin kommunikation.

Den grundläggande frågeställningen ”*på vilket sätt uppger Telia att de arbetar för att nå FN:s globala mål för hållbar utveckling?*” har besvarats i föregående avsnitt, kapitel 4, där varje SDG utgör ett avsnitt och sätten Telia uppger att de arbetar för att nå FN:s globala mål för hållbarhet följer i texten under varje avsnittsrubrik. Följdfrågorna angivna för uppsatsen var ”*finns det specifika mål som de missar - vilka?*” samt ”*finns det specifika mål där de har ett utmärkande arbete – vilka och på vilket sätt?*”. Dessa frågor kräver mer sammanfattning av undersökningens resultat vilket nu följer.

Ja, det finns globala mål som Telia missar. Dessa mål är 6 - Rent vatten och sanitet för alla, 11 – hållbara städer och samhällen, 14 – hav och marina resurser samt 15 – ekosystem och biologisk mångfald. Information om aktiviteter relaterade till dessa har alltså inte funnits i primärmaterialet hållbarhetsrapporten. Inte heller har hållbarhetsrapporten länkat vidare till policys som innefattar hållbarhetsinitiativ gentemot dessa 4 mål. Svårare är det dock att identifiera mål där de har utmärkande arbete, i inget mål arbetar de mot alla möjliga targets eller ens en majoritet av targets föreslagna av GRI och UN Global Compact i mallen för komparabilitet mellan SDG's och hållbarhetsrapportering. Mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt kan möjligen identifieras som ett sådant mål dock, eftersom deras arbetsrättsliga hållbarhet är mycket god trots att målet ingår i Telias mellankategori av påverkansmöjlighet. Detta är dock en hypotes, och en sådan slutsats skulle kräva analys av mer än Telias hållbarhetsrapport.

Undersökningen visade att de sex målen i kategorin ”driver” också var de mål som Telia framhävde mest i sin kommunikation med de 17 globala målen. Men dessa sex mål visade fallstudien inte var de mål som placerade sig topp sex gällande Telias hållbarhetsarbete och deras kommunikation om dessa. Att ranka en specifik topp sex är svårt att göra utan bestämda parametrar, det är inte heller syftet med denna studie och har därför inte gjorts. Dock är en av de sex ”drivers” listade i undersökningens resultat som mål utan någon hållbarhetsinformation och i och med detta kan det konstateras att Telias kommunikation om ambitioner och deras faktiska rapporterade arbete inte överensstämmer. Det SDG det gäller är mål 11.

5.2 Diskussion och utvärdering

Trots att fyra mål inte hade någon information relaterade till de globala målen, ska det poängteras att det inte betyder att Telia inte arbetar mot dem, eller kommunicerar det. Det kan vara så att dessa initiativ inte tagits med för att de känns som självklara, eller av annan anledning. Sverige är ett land med mycket reglering och principer inom affärsvärlden som

kan ses som självklara och exkluderas ur kategorin hållbarhet, trots att de faktiskt bidrar till hållbar affärsverksamhet.

Denna studie, trots sin begränsning och avgränsning har kunnat visa på tydliga tecken på skillnad i kommunikation om CSR, rapporterat arbete i CSR och i viss mån även faktiskt arbete i CSR på ett stort svenskt, men också multinationellt företag. Viktiga lärdomar av detta är att vid analys av privata aktörers och företags hållbarhetsarbete behöver göras på många olika sätt för att ge en fullkomlig bild. Vidare har studien kunnat visa på hur den stora graden av frivillighet och urval i CSR-kommunikation och hållbarhetsrapportering kan utgöra en nackdel gällande trovärdighet då, all information inte presenteras enligt likvärdiga parametrar och därför inte kan jämföras. För forskningsfältet mänskliga rättigheter innebär detta att undersökning av mänskliga rättigheter i förhållande till företag med fördel kan göras genom analys av CSR eftersom mänskliga rättigheter inkorporeras i teorin, och att de i fallet gällande de 17 globala målen är mycket närvarande. Dock behöver informationen som kommuniceras om mänskliga rättigheter betraktas på samma vis som CSR-information och hållbarhetsrapporten i stort. Hållbarhetsrapporten är en vinklad rapport gjord av ett företag, informationen är troligtvis sann och korrekt, men som tidigare nämnt kan inte hela bilden av ett företag fås genom analys av detta. Trots att detta var en hypotes som fanns innan undersökningen gjordes och även ledde till frågeställningar specifikt gällande kommunikationen, så är detta lärdomar undersökningen producerat som bonus som är värda att nämnas. Det är alltså viktigt att poängtera är att jag inte lyckats visa på hur bra eller hållbara Telia Company faktiskt är. Detta var ju inte heller var syftet med uppsatsen men nämns eftersom det också är en intressant fråga och utmärkt uppslag för vidare studier. En sådan studie skulle vara mycket större än vad som gavs rum för i denna uppsats, men resultatet skulle vara intressant att jämföra med resultat av denna studie. Det skulle ge svar åt frågor som ”hur skiljer sig det Telia *säger* att de gör från det de *faktiskt* gör?”.

Huvudfrågeställningen gällande hur Telia kommunicerar att de arbetar för att nå FN:s globala mål för hållbar utveckling i sin hållbarhetsrapport besvarades i kapitel 4:s 17 avsnitt. En intressant upptäckt för forskningsfältet, vilket i detta fall är mänskliga rättigheter, är att termen mänskliga rättigheter knappt nämns. När de nämns så är det enbart i

hänvisning till deras policy om mänskliga rättigheter. De väljer alltså att inte använda terminologin i någon vidare stor utsträckning i sin kommunikation. Anledning till detta är såklart oklart, dock kan det vara så att de inte är medvetna hur mycket av deras CSR-arbete kan relateras till de 17 globala målen eller mänskliga rättigheter. Studien har visat mycket begränsad information om mänskliga rättigheter, vilket kan betyda att Telia har ett mycket begränsat arbete kring mänskliga rättigheter, men då detta är lagstadgat är det troligare så att de inte prioriterat eller sett vitsen med att rapportera om detta. I det stora hela kan denna fallstudie med detta kunnat sprida ljus på var företag i Sverige idag är i sin kommunikation om mänskliga rättigheter.

Forskningen om CSR blir aldrig klar, världen förändras samhällen förändras, nya saker prioriteras och nya studier behövs. Som forskningsöversikten visade har det blivit allt viktigare för företag att prioritera CSR, och fördelar med att inkorporera de globala målen i sitt hållbarhetsarbete är många. Uppsatsen har även visat på hur detta kan göras på ett framgångsrikt vis, samt var ytterligare steg kan tas. Resultatet av denna studie ska inte, trots att jag är tillfredsställd med trovärdigheten, tillförlitligheten och genomförandet av studien, tas som en absolut sanning. Alla Telias policys och arbete relaterat till de globala målen har inte undersökts och därför skulle en större, mer omfattande undersökning med samma frågeställningar också kunna genomföras i framtiden.

Referenser

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2:a upplagan, Studentlitteratur, Lund, 2005

Borglund, Tommy. De Geer, Hans. Frostenson, Magnus. Lerpold, Lin. Nordbrand, Sara. Sjöström, Emma. Sweet, Susanne & Windell, Karolina. *CSR – en guide till företagens ansvar*, 1:a upplagan, Sanoma Utbildning AB, Stockholm, 2012

Bradford, Marianne. Earp, Julia & Williams, Paul.

Sustainability Reports: What Do Stakeholders Really Want? *Management Accounting Quarterly*. vol. 16, no. 1 (2014): 13-18

Buhmann, Karin, Jonsson, Jonas & Fisker, Mette. Do no harm and do more good too: connecting the SDG:s with business and human rights and political CSR theory. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*. vol. 19, iss. 3 (2019): 389-403

Eccles, Robert G & Saltzman, Daniela.

Achieving Sustainability Through Integrated Reporting. *Stanford Social Innovation Review*. vol. 9, iss. 3 (2011): 56-61

Elo, Satu, Kyngäs, Helvi, “*The qualitative content analysis process*”, *Journal of Advanced Nursing*, 2008, Vol 62 (1): 107-115

Georgiana-Loredana, Frecea.

Legal or Discretionary CSR: The Directive 2014/95/EU Analysis. *Ovidius University Annals: Economic Sciences Series*. vol. 18, iss. 1 (2018): 17-21

GRI & UN global compact. *Business reporting on the SDGs: CSR reporting on the SDG's - Analysis of the goals and targets.* (2017)

Idowu, Samuel O. Schmidpeter, René & Fifka, Matthias S. (red.), 2015, *Corporate social responsibility in Europe. United in sustainable diversity.* Springer international publishing, Switzerland.

Landrum, Nancy E & Ohsowski, Brian.

Identifying Worldviews on Corporate Sustainability: A Content Analysis of Corporate Sustainability Reports. *Business Strategy and the Environment.* vol. 27, iss. 1 (2018): 128-151

Manes-Rossi, Francesca. Tiron-Tudor, Adriana. Nicolò, Giuseppe & Zanellato, Gianluca. Ensuring More Sustainable Reporting in Europe Using Non.Financial Disclosure – De Facto and De Jure Evidence. *Sustainability,* vol 10, no. 4 (2018): 1-20

Pedersen, Claus Stig. The UN Sustainable development Goals (SDGs) are a great gift to business! *25th Cycle Engineering (LCE) Conference.* Copenhagen, Denmark. 30 April – 2 Maj (2018): 21-24

Silverman, David. 1993. *Interpreting qualitative data. Methods for analyzing talk, text and interaction.* Sage Publications Ltd. London.

Telia Company. *Bringing the world closer. Års- och hållbarhetsredovisning 2019.*

Telia Company. “Diversity and inclusion”. <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/diversity/> (hämtad 28 Maj 2020)

Telia Company. *Group Policy – Human Rights.* 3 mars 2018.

Telia Company. *Group Policy – People.* 10 mars 2017.

Telia Company. "Sustainability". <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/> (hämtad 26 Maj 2020)

United Nations Human Rights office of the high commissioner. "Human rights dimension of poverty". <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Poverty/DimensionOfPoverty/Pages/Index.aspx> (hämtad 28 Maj 2020)

United Nations. "Sustainable development goals knowledge platform". <https://sustainabledevelopment.un.org> (Hämtad 26 maj 2020)

United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, UN Doc. A/RES/70/1, 21 Oktober 2015.

Venturelli, Andrea. Caputo, Fabio. Cosma, Simona. Leopizzi, Rossella & Pizzi, Simone. Directive 2014/95/EU: Are Italian Companies Already Compliant? *Sustainability*. vol. 9, iss. 8 (2017): 1-19